

FATCA’NIN UYGUN BULUNMASINA DAİR KANUN YAYIMLANDI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Hükümeti arasında “Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Dair Kanun” (Kanun) 16 Mart 2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanıp yürürlüğe girmiştir. Bu Kanun hükümlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

FATCA, ABD kanunlarına göre vergi mükellefi olan gerçek ve tüzel kişilerin yurt dışı banka hesapları üzerinden vergilendirmeden kaçınmasını önlemeyi amaçlamaktadır. Bu yasanın uygulanması, ABD ile diğer devletler (paydaş ülke) arasında imzalanan iki taraflı hükümetler arası anlaşmalar yoluyla sağlamaktadır. FATCA uygulamasına dayanak olan bu antlaşmalarla ilgili olarak iki ayrı model antlaşma kullanılmaktadır. Bu modeller arasında bazı temel farklar bulunmaktadır. Farklardan ilki, FATCA düzenlemesinin özünü teşkil eden bilgi paylaşımının tek taraflı olarak değil, karşılıklılık prensibi çerçevesinde yapılması ile ilgilidir. Bir diğer farklılık ise, yabancı finansal kuruluşların raporlama yükümlülüklerini ya kendi ülkesinin iç hukuk mekanizmaları aracılığı ile ya da doğrudan ABD Milli Gelirler Dairesine (Internal Revenue Service, IRS) yapması konusundadır.

Türkiye’nin 29 Temmuz 2015 tarihinde imzaladığı birinci model Anlaşma yukarıda belirtildiği gibi 16 Mart 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu Anlaşma, iki devlet arasında bildirim zorunlu hesaplar ve ilgili bilgilerin temin edilmesi ve değiştirilmesi, bu bilgi değişiminin zamanı ve şekli, FATCA’nın Türk finansal kuruluşlarına uygulanması, uyum konusunda işbirliği ve yaptırımlar gibi hususları düzenlemektedir.

Anlaşma’nın 2 nci maddesi bildirim zorunlu hesaplar ile ilgili bilgilerin temini ve karşılıklı olarak değiştirilmesini düzenlemektedir. Bildirim yapan Türk Finansal Kuruluşlar açısından bu madde, bildirim zorunlu ABD hesabına ilişkin olarak aşağıda listelenen bilgilerin paylaşılmasını zorunlu kılmaktadır:

- 1) Bu tür hesabın sahibi olan her bir ABD kişinin adı, adresi ve ABD vergi kimlik numarası,
- 2) Hesap numarası,
- 3) Bildirim yapan Türk Finansal Kuruluşun unvanı,
- 4) İlgili takvim yılının veya uygun bildirim döneminin sonu itibarıyla veya hesap yıl içerisinde kapatılmış ise kapatılmadan hemen önceki hesap bakiyesi veya değeri,

2 nci madde saklama ve mevduat hesapları için bildirim zorunlu bilgileri ayrıca belirtmektedir.

Anlaşma'nın 3 üncü maddesi bilgi değişiminin zaman ve şeklini açıklamaktadır. Bu maddeye göre, yukarıda sıralanan bilgilerin değişiminin bilginin ait olduğu takvim yılının sona ermesini müteakip dokuz ay içerisinde yapılacağını belirtmektedir. Ancak, FATCA uygulamasının henüz tam olarak hayata geçirilememiş olmasından dolayı, işbirliği yapan bazı ülke finansal kuruluşları için 2014 ve 2015 yıllarında raporlama yükümlülüğü doğmamış ve bu kuruluşlar FATCA'ya uyumlu olarak değerlendirilip stopaja tabi tutulmamıştır. Nitekim Türkiye Eylül 2015 dönemi için bildirim yapmayacağını ilgili ABD makamlarına iletmiş ve dolayısıyla Eylül 2016 tarihine kadar Türk finansal kuruluşları uyumlu olarak addedilmiştir.

Anlaşma'nın 4 üncü maddesi FATCA'nın Türk Finansal Kuruluşlarına uygulanmasını ele almaktadır. Buna göre, Türkiye ve Türk Finansal Kuruluşlar, Anlaşma'da belirtilen bilgileri zamanında ve aranan şartlarda sağladığı ve bildirdiği takdirde, bu finansal kuruluşlar ABD Vergi Gelir Vergisi Kanununun 1471 inci bölümüne uyumlu addedilecek ve stopaja tabi tutulmayacaktır.

Anlaşma'nın 5 inci maddesi uyum konusunda işbirliği ve yaptırımları düzenlemektedir. Bu maddede Türk Finansal Kuruluşları en çok ilgilendiren düzenleme, ciddi uyumsuzluk gösteren herhangi bir finansal kuruluşun ilk bildirimden itibaren 18 ay içerisinde uyumsuzluğa çözüm getirmediği takdirde ABD tarafından Katılımcı Olmayan Finansal Kuruluş olarak değerlendirileceğidir.

Yukarıda belirtilen hususlar, FATCA'nın uygulanması ile ilgili temel çerçeveyi vermektedir. Ancak, iki devlet arasındaki Anlaşma, her ne kadar bilgi değişimi ile ilgili temel yöntemleri açıklıyor olsa da uygulamada bazı problemlerin ortaya çıkması beklenmektedir. Özellikle, bilgi değişiminin Kişisel Verilerin Korunması Kanununun getireceği gizlilik kurallarını ihlal etmeden yapılması, Anlaşma'nın yürürlüğe girmeden önceki dönemde açılan hesaplarla ilgili bildirimlerin tam olarak nasıl yapılacağı, taraf devletlerin Gelir İdaresi Başkanlıklarınca çıkartılacak olan ikincil düzenlemelerin yorumlanması gibi hususlar ilerleyen zamanlarda önemli konular olacaktır.

FATCA ilgili önceki yayınlımız:

<http://www.lbfpartners.com/tr/yayin/turkiyedeki-finansal-kuruluslar-icin-fatca.html>